

Päikeselõõsk ja päikesevari

Kuna kirjutame Targu Talitas ilmutavad lood valmis nädal varem, võib juhtuda, et käesoleva numbril ilmumisel valitseb väljas jälle tavaline kev suusailm. Kuid praegu igatahes voolab higi ihul ojadena ja õues on lämmatavalt palav.

Ja see on mõnus! Lõpuks ometi üks suvi, nagu suvi olema peab.

Talvel ja sügisel korratakse tüütuseni lauset, et pole halba ilma, on vaid vale riietus. Tüütu, aga tõsi. Ja kehtib ka praegu. See ei tähenda hoopiski üleskutset ennast ihualasti koorida. Lõõskavas päikeses pole see pealegi kasulik. Millegipärast on aga garderoobidest kadunud sobivad kuumat ilma rõivad ja aksessuaarid.

Näiteks linased riided on iidsest ajast tuntud palava ilma kehakate, kuid nüüdisajal mitte eriti menukad.

Linasest riidest hõltside juurde sobiks suurepäraselt laia servaga õlgkübar.

Terve tänavuse suve olen imestanud, miks ometi ei kasuta keegi sellist suurepäraselt riista nagu päikesevari. Ja kust sellist endale hankida? Mõtlen just nimelt neid, mida daamid, kes ei tahtnud olla päevitunud nagu põllutöölised, vanasti kandsid.

Ja miks mitte võtta kasutusele taas lehvikud?

Kerkib küll küsimus, kuidas sobivad sellised daamilikud aksessuaarid nagu päikesevari ja lehvik kokku suviti pigem levinud sportliku stiiliga. Ega sobigi, kuid parem ikka kui kuumarabandus või päikesepõletus või lõputu hala, kuidas on palav, palav, palav ...

VIVIKA VESKI

LUGEJA KÜSIB

Viljapuud vajavad abi

Kas viljapuude talvekahjustust saab ravida?

Vastavad
TOIVO UNIVER ja KRISTA TIIRMAA

Puude ettevalmistus talveks, kudedes karastamine jäi kehvak. Pikaajaline külmalaine tabas täislehes õunapuid. Suuremal või vähemal määral said kahjustada kõik enam levinud viljapuuliigid.

Esimesi talvekahju tundemärke märkas aednik kevadtalvisel võrade harvendamisel. Kahjustuse ulatus oli suurem talveõrnadel liikidel (maguskirsipuu ja pirnipuu), kuid ka mitmel õuna- ja ploomipuu sordil. Talveõrnamad sordid hävisid. Nooremad puud külmusid lumepinnani (1).

Vastupidavamatel sortidel hävisid ühe- ja mitmeaastased oksad. Tüvel ja põhiokstele tekkisid külmalõhed ja -laigud. Tugeva talvekahjustuse korral on oksa kõik koed tumed või mustjaspruunid. Õigesti toimisid need aednikud, kes varakevadel turgutasid puud tavapärasest tugevama lämmitikuannusega. Jaanipäevaks oli puude talvekahjustuse ulatus selge. Nüüd asuge puud ravitsemata.

1–3 aastastel puudel, millel hävis puu võra, tekkisid tüvel asunud uinuvatest pungadest uued võrsed (2). Hävinud puu lõigake tüvetüükale ta-

gasi. Lõikehaav katke haiguse sissetungi vältimiseks pookkeva või õlivärviga. Tagasilõigatud tüvest välja kasvavad 2–3 lopsakat võrset jätke alles ja siduge need tüükale või toekpile (3). Toestamata lopsakad võrsed murduvad tormituule korral.

Järgmisel kevadel valige tüvetüükal kasvavatest üheaastastest võrsetest (okstest) kõige sobilikumad uue võra kujundamiseks. Tüvetüügast eemaldage kaldlõikega samal või järgmisel kevadel.

Järgmisel kevadel valige tüvetüükal kasvavatest üheaastastest võrsetest (okstest) kõige sobilikumad uue võra kujundamiseks. Tüvetüügast eemaldage kaldlõikega samal või järgmisel kevadel.

Vanematel viljapuudel eemaldage võrast kuivanud kolletuvate lehtedega oksad (4). Lõige tehke tüvepikenduse või jämedama põhioksa lähedalt. Osaliselt hävinud okstel valige lõikekohaks oksa tipu poolt vaadeldes kõige ülemine lopsakas võrse. Vaadake, kas lõikehaava läbilõikes on noor heledam puudukude ringikujuline või ainult osa ringist. Viimased paranevad isalt.

Tüvel esineb koorekahjustusi laiguti, kõik pruunistub, hiljem tekib selgepiiriline laik. Väiksed külmlaigud võivad paraneda ilma abita. Suuremate külmlaigude ravimiseks lõigake surnud kooreosa kuni terve puiduni ja terve kooreni välja. Talvekahjustustega puudel paranevad haavad raskesti ja puudu vastu panuvõime haigustele väheneb. Lõikehaavad tüvel ja okstel katke pookkeva, õlivärvi või haavapeitsiga.

Suuremate lõikehaavade puhul võib kasutada Forkerti määret (savi ja veiseroe segu). Määrde paremaks püsimiseks siduge ravitsetav tüvi kotiriidega kinni.

REPRO

